

PRÄTERITUM UND PERFEKT DER VERBEN – Formenbestand

Préteritum a perfektum sloves – gramatické formy

Opakování: Flexe pravidelného slovesa se vyznačuje tím, že kmen zůstává ve všech časech a způsobech neměnná. x U silných sloves probíhá zákonitá změna kmenové samohlásky – **Umlaut** v infinitivu, préteritu a přičestí minulém.

I. Formy vyjádření minulosti:

(1.) **Préteritum nepravidelných sloves** tvoříme bez sufixu, u slabých sloves naopak přidáním sufixu -te- a příslušné koncovky. 1. a 3 os. Sg. nepravidelných sloves je bez koncovky. Srovnání:

<i>regelmäßig</i>		<i>unregelmäßig</i>
ich frag -te	–∅	lief – ∅
du frag -te	–st	lief – st
er frag -te	–∅	lief – ∅
wir frag -te	–n	lief – en
ihr frag -te	–t	lief – t
sie frag -te	–n	lief – en

(2.) **Perfektum** se skládá z přítomného času pomocného slovesa „sein“ a „haben“ a z participia II přičestí minulého významového slovesa. Přičestí se u sloves **pravidelných** tvoří předponou ge- a příponou –t/ –et. U sloves **nepravidelných** je přípona –en. (Ad AH, S. 112–113)

haben	+	přičestí minulé
nebo		
sein		

slovesa (viz též lekce 3, oddíl 3).

přičestí minulé		
předpona	kmen slovesa	koncovka
ge	frag	t
ge	spiel	t
ge	arbeit	et

přičestí minulé		
předpona	kmen slovesa	koncovka
ge	komm	en
ge	gang	en
ge	holf	en

Předpona ge- není u sloves cizího původu, zakončených na –ieren (kontrolliert), u sloves s neodlučitelnou předponou (besucht) a u sloves se 2 předponami (vorgestellt) (*kleine Übung*)

Infinitiv	Personalform auf der ersten Silbe betont, ohne Verbzusatz	Partizip II mit Präfix
suchen	ich suche	ich habe gesucht
arbeiten	ich arbeite	ich habe gearbeitet
brandmarken	ich brandmarke	ich habe gebrandmarkt

Infinitiv	Personalform auf der ersten Silbe betont, mit abgetrenntem Verbzusatz	Partizip II mit Präfix; der Verbzusatz steht vor dem Präfix
aussuchen	ich suche aus	ich habe ausgesucht
herausfinden	ich finde heraus	ich habe herausgefunden
ausarbeiten	ich arbeite aus	ich habe ausgearbeitet

Infinitiv	Personalform auf einer nichtersten Silbe betont, ohne Verbzusatz	Partizip II ohne Präfix
prophezeien	ich prophezeie	ich habe prophezeit
diskutieren	ich diskutiere	ich habe diskutiert
besuchen	ich besuche	ich habe besucht
verarbeiten	ich verarbeite	ich habe verarbeitet
unterlassen	ich unterlasse	ich habe unterlassen

Infinitiv	Personalform auf einer nichtersten Silbe betont, mit abgetrenntem Verbzusatz	Partizip II ohne Präfix
ausdiskutieren	ich diskutiere aus	ich habe ausdiskutiert
einbeziehen	ich beziehe ein	ich habe einbezogen
aberkennen	ich erkenne ab	ich habe aberkannt

II. Nepravidelná slovesa existují v němčině v omezeném počtu. Lze je seskupit podle změn kmenové samohlásky v préteritu a příčestí minulém (*Umlaut*) do několika tříd:

1a:	ei – i: – i: Na kmenovou samohlásku navazuje znělá souhláska nebo žádná. bleiben – blieb – ist geblieben
1b:	ei – i – i Za kmenovou samohláskou následuje neznělá souhláska. reiten – ritt – ist geritten
2a:	i:/au – o – o Za kmenovou samohláskou je neznělá třená souhláska. fließen – floss – ist geflossen
2b:	i: – o: – o: Na kmenovou samohlásku navazuje shodný konzontant nebo žádný. biegen – bog – ist gebogen
3a:	i – a – u Na kmenovou samohlásku se váže n+d, g nebo k. finden – fand – hat gefunden
3b:	i – a/u – o Za kmenovou samohláskou je nn, mm. gewinnen – gewann – hat gewonnen
4a:	e/o – a/a: – o Kmenovou samohlásku předchází nebo za ní následuje l,r + konzontant. helfen – half – hat geholfen
4b:	e/i – a: – e Na kmenovou samohlásku navazuje neznělé -s essen – aß – hat gegessen
5a:	e:/ä: – a: – o: Za kmenovou samohláskou je l oder m. nehmen – nahm – hat genommen
5b:	e:/i – a: – e: Na kmenovou samohlásku navazuje neznělé –s nebo žádný konzontant: lesen – las – gelesen
6:	e: – o: – o: oder e/a – o – o Kmenová samohláska v infinitivu je e/ä/ö/ü, po ní následuje Konzontant. bewegen – bewog – hat bewogen
7a:	a – i: – a oder a: – i: – a: Na kmenovou samohlásku navazuje l, s, t.
7b:	a – u: – a oder a: – u: – a: Na kmenovou samohlásku navazují ostatní konzontanty než v 7a. z.B.: schaffen – schuf – hat geschaffen
8:	au/ei/o:/u: – i: – au/ei/o:/u: Kmenová samohláska je shodná jak v préteritu tak i participiu. laufen – lief – ist gelaufen

III. Výše zmíněným pravidlům se vymykají slovesa (1.) gehen, stehen, tun – kromě změny kmenových samohlásek se u nich mění i kmenová souhláska:

gehen – ging – gegangen
stehen – stand – gestanden
tun – tat – getan

(2.) Pomocné sloveso werden – stát se se v préteritu odlišuje od pravidla č. 4

werden – wurde – geworden

(3.) Pomocné sloveso sein se v jednotlivých tvarech sestává z různých slovesných kmenů.

ich bin, du bist, er ist, wir sind, ihr seid, sie sind
ich war, ich bin gewesen